కథా కౌముది

విజయం

దర్భా లక్ష్మీ అన్నపూర్ణ

కౌముది - రచన నిర్వహించిన కథల పోటీ(2017)లో బహుమతి పొందిన కథ

ఓరగా వేసి వున్న తలుపు తెరుచుకుని లోపలికి వచ్చిన విశ్వనాధంగారు నిస్త్రాణగా పడక్కుర్చీలో వాలిపోయారు.

తలుపు శబ్దం, పడక్కుర్చీ క్రిరుమన్న శబ్దం విన్న ప్రభావతి భర్త రాకని గమనించి మంచినీళ్ళ గ్లాసుతో వంటింట్లోంచి ముందుగదిలోకి వచ్చింది.

పడక్కుర్చీలో ఆయన తలవాల్చిన తీరు ఆవిడకేదో భిన్నమైన విషయాన్ని చెబుతున్నట్టుగా అనిపించింది. ఆ నిస్త్రాణ కేవలం శారీరకశ్రమ కాదు అన్న విషయం మాత్రం ఆవిడకి అర్ధం అవుతూ వుంది.

"ఏం జరిగిందండి అలా ఉన్నారు?" మంచినీళ్ళ గ్లాసు ఆయన చేతికి అందిస్తూ మెత్తగా అడిగింది ప్రభావతి.

"ఎలా వున్నాను? నడిచి వచ్చానుగా అలసిపోయానంతే" భార్య వదనం వైపు సాలోచనగా చూస్తూ గ్లాసు అందుకున్నారు విశ్వనాధంగారు. ఆ చూసే విధానంలో ఏదో విషయం ఉండనే వుంది అని ఆవిడకి అర్ధం అయింది. ఆ విషయం ఏమిటో కూడా ఆవిడ చూచాయగా ఊహించగలిగింది. యిది క్రొత్త విషయం ఏం కాదు.

ఆ విషయాన్ని మనస్సుకి తీసుకోవటంలోనే ఒక్కోసారి ఒక్కో విధంగా ఒక్కో సాంద్రతలో వుంటుంది. దారిలో ఎక్కడో ఏ రోడ్డుమీదనో పినతల్లి కనిపించి ఉంటుంది. అది కూడా తనదికాని ఏ పరాయి యింటి అరుగుమీదనో కూర్చుండిపోయో, పడుకుండిపోయో కనిపించి ఉంటుంది.

అందుకనే ఈయన వదనంలో అంతటి బాధాకర ఛాయలు అనుకుంది ఆవిడ. చూస్తూ ఊరులోలేరే మనకెందుకుట? ఎక్కడ చతికిలబడితే మనకేవిటి అనుకునేందుకు ఆవిడ పరాయి మనిషేం కాదయ్యో! స్వయానా తన తల్లికి చెల్లెలు. చిన్నప్పుడు అమ్మమ్మగారింటికి వెళ్ళినపుడు ఎంతగానో ముద్దుచేసిన, తమని ఎంత మురిపంగానో చూసిన పినతల్లి.

ఒక మనిషి ఆలోచనా విధానం సరయిన మార్గంలో లేకపోతే అది ఆ వ్యక్తితో సంబంధం ఉన్న వాళ్ళందర్నీ ఎంతగా యిబ్బంది పెట్టి, పరిస్థితుల్ని ఎంతగా అతలాకుతలం చేస్తుందో తన పరిస్థితి చూస్తే తెరచిన పుస్తకంలా అర్ధం అవుతుందని అనుకుంటారెప్పుడూ విశ్వనాధంగారు.

నలుగురు స్నేహితులతో కలిసినడుస్తున్నప్పుడు ఫలానా చోట కూర్చోవచ్చా, లేక కూర్చో కూడదో అన్న కనీస యింగితం కూడా లేనట్టుగా ఆవిడ దర్శనం యిస్తూ ఉంటే - "అదిగో అక్కడ కూర్చున్న ఆ పెద్దావిడ మీ పినతల్లే కదూ!" అని ఎవరైనా అంటే ఎంత యిబ్బందిగా, తలవంపులుగా ఉంటుందని? ఏమనీ జవాబు చెప్పలేని అధ్వానమైన పరిస్థితి.

పక్కనున్న వాళ్ళు ఆవిడ మీ పినతల్లికదా అని ప్రశ్నించటంలో అర్థం వేరు. అక్కడ కూర్చుందేవిటి అనాథలా? నువ్వుండే ఏం చేస్తున్నావ్ అని ఆ ప్రశ్నకి అర్థం. తను ఏమని సమాధానం చెప్పగలడు? ఆవిడని భరించటంలో వున్న సాధకబాధకాలని ఎవరికి వివరించి చెప్పగలడు?

నిజానికి ఆ సమాధానం ఆ ప్రశ్నంత చిన్నదికాదు. జవాబు విస్తీర్ణం చాలా వుంది. ఈ ప్రపంచంలో ఒక విడ్డూరం వుంది.

ఎదుటివాళ్ళని వేలెత్తి చూపించటంలో, తప్పు పట్టటంలో చాలా ఆసక్తినీ, శ్రద్ధనీ కనబరుస్తారు చాలామంది. యించుమించుగా ప్రతివాళ్ళూను. యిలాంటి పరిస్థితే కనుక వాళ్ళదాకా వస్తే వాళ్ళెలా ప్రవర్తిస్తారు అన్న ఆలోచన ఒక్క క్షణం పాటయినా చెయ్యరు. అపర ధర్మాత్ముల్లా ప్రశ్నలు సంధించి ఆరాలు తీసి ఆ మాత్రం చెయ్యకపోతే యింకెందుకు? నువ్వసలు మనిషివేనా అన్నట్టుగా చూపు బాణాలు సంధించేస్తారు.

అటువంటప్పుడే అనిపిస్తుంది 'అబ్బ అసలు ఈ మనుష్యులన్న వాళ్ళని పట్టించుకోకుండా ఉంటే జీవితం ఎంత హాయిగా ఉంటుంద'ని. కానీ మనిషి సంఘజీవి అనుకున్నా ఆడుకున్నా నలుగురితో కలిసి మనగలగటం తప్పనిసరి.

అసలు విషయం ఒకటేననిపిస్తుంది - మనిషి సహజంగా దయార్ద్రహృదయుడు. ఎదుటివాడి కష్టం చూస్తుంటే మనస్సు నీరయిపోతుంది.

ఎదుటివాడి కష్టం తీర్చాలంటే కరిగిపోయే మనస్సు ఒకటే సరిపోదు - అందుకు తగిన శక్తిసామర్థ్యాలు కావాలి.

ప్రేమ సాంద్రత పెరిగే కొద్దీ, ఆ శక్తి సామర్థ్యాలు పెరుగుతాయ్ - అది వేరే విషయం. పినతల్లి రోడ్డుమీద అస్తవ్యస్తంగా కనిపించటం అన్నది కొత్త విషయం కాదు. యివ్వాళ ఏదో జరిగింది.

"మిమ్మల్ని చూస్తుంటే ఏదో జరిగింది అనిపిస్తోంది అదేదో చెప్పకూడదూ!" ప్రభావతి మళ్ళీ రెట్టించింది.

చెప్పలేక చెప్పలేక చెబుతున్నట్టుగా, ఓ విధమైన న్యూనతాభావంతో కళ్ళని క్రిందకి దించుకుంటూ అన్నారాయన "ఏం వుంది పిన్నిని దూరం నుంచే చూసి వెంటనే దారి మళ్ళించుకుని వేరే రోడ్డులోంచి వచ్చేశాను. నే చేసిన పని నాకే సిగ్గుగా అనిపిస్తోంది. అంతే" ఆయన గొంతులో కాస్తంత విసుగు, అంతకుమించిన నిస్సహాయత ధ్వనించాయి.

కాస్సేపయ్యాక అంది ఆవిడ కూర్చున్న చోటునుంచి లేస్తూ "మన మంచితనం రాణించాలంటే అవతలివాళ్ళకి కూడా కాస్తంత సంస్కారం వుండాలండీ. మీ పిన్ని విషయంలో మనం బాధపడవలసింది ఏం లేదు. ఆవిడ జీవితం ప్రశాంతంగా, స్థిమితంగా గడవటానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు మనం చేద్దాం అనుకున్నాం. చేస్తాం అని ఆవిడకి వివరించి చెప్పాం కూడా. మీరు చెప్పిన మాట నేను వినను. నామాటే మీరు వినాలి. నేను చెప్పినట్టే మీరు చెయ్యాలీ అని ఆవిడ భీష్మించుక్కూర్చుంటే మనం మాత్రం ఏం చెయ్యగలమని?"

"ఎవరు ఏమన్నారన్నది వేరే విషయం అసలు పని, ఆవిడని ఆదుకోవటం అన్నది జరగటంలేదు కదా!" తనలో తనే అనుకుంటున్నట్టుగా అన్నారాయన.

'ఆవిడకి సుఖపడే యోగం లేనప్పుడు మనం మాత్రం ఏం చెయ్యగలం. ప్రతివాళ్ళకీ వాళ్ళకంటూ ఒక తలరాత ఉంటుంది. దానిని బట్టే ఆ బుద్ధి కూడా పనిచేస్తుంది" యిక యిందులో మాట్లాడుకోవలసింది ఏం లేదు అన్నట్టుగా తేల్చేసి అక్కడ్నుంచి వెళ్ళిపోయింది ప్రభావతి.

భార్య చెప్పింది సబబుగానే అనిపించింది విశ్వనాథంగారికి.

యిది యివ్వాళ్టి సమస్యకాదు. తను రిటైరయి రెండు సంవత్సరాలు దాటుతోంది.

అష్టకష్టాలూ పడి తల్లిని కడతేర్చి అది దుఃఖమో, ప్రశాంతతో తెలియని ఒక చిత్రమైన స్థితిలో సేద తీరుతున్న వేళ పినతల్లి ఆరోగ్యం దిగజారటం మొదల్యింది. ఆమె ఏకాకి. భర్త, పిల్లలు లేరు.

మళ్ళీ నిస్త్రాణగా పడక్కుర్చీలో చేరగిలబడిన విశ్వనాధంగారికి ఆలోచనలు గతంలోకి మళ్ళాయి.

విశ్వనాధంగారు యింకో సంవత్సరంలో రిటైరవుతారనగా ఆయన తల్లికి అల్జీమర్స్ అనే జ్ఞాపకశక్తిని కోల్పోయే వ్యాధి సోకిందని నిర్ధారణ అయింది. దాంతో ఆయన ఆయన అన్నదమ్ములూ కలిసి తల్లిని చూసుకోవటంలో చాలా అవస్థపడవలసి వచ్చింది.

ఎక్కడపడితే అక్కడ మలమూత్ర విసర్జలు చేసెయ్యటం, అదీ యిదీ అన్న భేదం లేకుండా ప్రతిదీ నోట్లో పెట్టుకోవటం, రాత్రుళ్ళు సరిగ్గా నిద్రపోకపోవడంలాంటి సమస్యలవల్ల అనుక్షణం ఆవిడని కనిపెట్టుకుని కళ్ళల్లో పెట్టుకుని కాపాడుకోవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది. పెద్దవాళ్ళ స్వభావాన్ని తప్పుపట్టటం సబబు కాకపోయినా ఆ స్వభావంలోని కొన్ని విపరీత ధోరణులవల్ల వచ్చే యిబ్బందుల్ని తట్టుకోవటం పెద్ద వయస్సులోకి అడుగుపెడుతున్న కొడుకు, కోడళ్ళకి కూడా ఒక్కోసారి యిబ్బందిగానే పరిణమిస్తుంది.

విశ్వనాధంగారి తల్లి విషయంలో అదే జరిగింది.

ఆవిడది ఏ విషయంలోనూ రాజీపడని మనస్తత్వం. తన హక్కుల గురించే ఆవిడ ఎప్పుడూ విశ్లేషిస్తూ వాటిని కాపాడుకోవటానికే ఆవిడ తాపత్రయపడుతూ, అలా తాపత్రయపడటంలో ఒక్కోసారి యింట్లో పరిస్థితుల్ని అతలాకుతలం చేసేసేది.

తల్లి హక్కుల్ని కాపాడాలని, ఆవిడ జీవితాన్ని సుఖవంతం చెయ్యాలని విశ్వనాధమూ, ప్రభావతి కూడా తాపత్రయపడుతూనే ఉండేవారు.

తనవల్ల పక్కమనిషి ఆనందంగా జీవించగలిగితే తృప్తిపడే, గర్వపడే మనస్తత్వమే ప్రభావతిది. కానీ ఆ బాధ్యత భారం శక్తికి మించింది కాకూడదు.

కానీ ఒక్కోసారి అన్నీ అనుకున్నవి అనుకున్నట్టుగా జరిగిపోవు ఎవరికయినా. అటువంటి సందర్భాలు జీవితంలో చిన్నవాళ్ళకయినా వస్తాయి, పెద్దవాళ్ళకయినా వస్తాయి.

అటువంటప్పుడు కొంతమంది అన్నిటికీ కారణం చిన్నవాళ్ళేనన్న నిర్ధారణకి వచ్చేస్తారు.

పిల్లల దగ్గర జీవించే పెద్దవాళ్ళు ఒక విధమైన అభద్రతాభావంతో బాధపడుతూ చిన్న చిన్న తప్పిదాలని కూడా ఒక్కోసారి భూతద్దంలోంచి చూస్తూ తాము బాధపడుతూ ఎదుటివాళ్ళని కూడా బాధపెడతారు.

చిన్నవాళ్ళకి మంచిగా ఉండటం అనే విషయంలో కూడా కొన్ని పరిధులు ఉంటాయ్. శక్తి యింత అనే పాయింటుకూడా ఉంటుంది. ఒక్కోసారి యింతకన్నా ఎక్కువ మంచిగా ఉందాం అన్న కోరిక, సదుద్దేశ్యం ఉన్నాకూడా అలా ఉండలేక పోతున్నారు చిన్నవాళ్ళు.

ఏది ఏమయినా అది ఒక సంక్లిష్టమైన అనుబంధమే.

ఒకరిలో యింకొకరు మంచినే వెతుక్కోవటానికి ప్రయత్నిస్తే మాత్రం అది ఈ సృష్టికే అలంకారప్రాయం అవుతుంది.

విశ్వనాధంగారూ, ప్రభావతి అందుకే తరచుగా అనుకుంటూ ఉంటారు. "ఫలానావాళ్ళ అబ్బాయి మంచివాడు కాదు. తల్లిదండ్రుల్ని సరిగ్గా చూసుకోడు" అని ఎవరయినా అంటే ఆ మాటకి వంతపాడకూడదని అలా అనటం చాలా సులభం. దానిలో ఉన్న కష్టనష్టాలలోతు ఆ బాధ్యతని భరిస్తున్నవాళ్ళకే అర్థం అవుతుంది.

ఒక్కోసారి మంచిగానే ఉండాలన్న కోరిక ఎంతబలంగా ఉన్నా అది శక్తికి మించిన పనవుతుంది.

అప్పుడప్పుడు తల్లి "నువ్వూ, ప్రభావతీ నన్ను చక్కగా చూసుకుంటున్నారా" అన్నప్పుడు మాత్రం ధన్యమైపోయినట్టుగా అనిపించేది. "నన్ను ఏడిపించుకుని తింటున్నారు" అని నిందించినపుడు క్షోభిస్తున్న హృదయంతో మౌనం వహించేవారు.

మా సంఘర్షణలోనే ఆవిడ జీవితం నుంచి నిష్క్రమించింది.

యిప్పుడు యించుమించుగా అక్కగారి మనస్తత్వాన్నే పుణికిపుచ్చుకున్న విశ్వనాథంగారి పినతల్లి ఆయన జీవితంలోకి ప్రవేశించింది.

అసలు చెప్పాలంటే అక్కగారికన్నా రెండాకులు ఎక్కువే చదివింది అని చెప్పాలి. ఆవిడ తలబిరుసు మనస్తత్వమే ఆవిడకి భర్తనుంచి విడాకులు యిప్పించింది. ఒంట్లో శక్తివున్నంతవరకూ ఒంటరిగానే జీవించింది. ఆవిడకి అన్నదమ్ముల సహాయంతో చిన్న ఉద్యోగం దొరకటంతో ఆర్థికంగా జీవితం బాగానే గడిచిపోయింది జయమ్మకి.

ఆవిడకి ఒంట్లో శక్తివున్నప్పుడు అప్పుడప్పుడు అత్తగారిని చూసుకోవటంలో విశ్వనాథం దంపతులకి సహాయపడిన మాట వాస్తవం. జయమ్మ రిటైరైయ్యాక కూడా ఒంట్లో ఓపిక ఉన్నన్నాళ్ళూ ఒంటరిగానే వుంది. అలా ఉంటున్నప్పుడు మధ్య మధ్యలో విశ్వనాథంగారి యింటికి వచ్చి వారంరోజులు ఉండి వెళ్ళిపోతూనే ఉండేది.

విశ్వనాథంగారి తమ్ముళ్ళిద్దరూ వేరే ఊళ్ళలో ఉద్యోగాల్లో ఉండటంతో జయమ్మ బాధ్యత పూర్తిగా విశ్వనాథగారిమీదే పడింది.

ఆవిడ అన్నదమ్ములు వయస్సు పైబడ్డవాళ్ళు కావడంతో వాళ్ళు జయమ్మ బాధ్యత తీసుకోలేదని అనుకోవటంలో కూడా అర్థం లేదని భావించారు విశ్వనాథంగారు.

జయమ్మ బాత్‌రూములో పడి కాలు విరిగినప్పుడు హాస్పిటల్‌లో చేర్పించి వైద్యం చేయించాడు. డిశ్చార్జి అయ్యాక తెచ్చి యింట్లో పెట్టుకున్నాడు.

అటువంటి సందర్భంలోనే మంచితనం, సానుభూతి అనేవి ఎందుకూ పనికిరాకుండా ఎలాపోతాయో, అటువంటప్పుడు బాధ్యత తీసుకున్న వాళ్ళని ఎంతటి నిరుత్సాహం కమ్మేస్తుందో అనుభవంలోకి వచ్చింది.

ప్రభావతి చేసే ప్రతిపనినీ తప్పు పట్టింది. అన్నం వడ్డిస్తే ఆ వడ్డించటంలో ఆప్యాయత లేదనీ, ఎప్పుడు బయటికి పంపించేద్దామా అని చూస్తున్నానని అభియోగం మోపేది.

"యిది నా కొడుకు యిల్లు, నువ్వే బయటనుంచి వచ్చినదానివి, పరాయిదానివి" అనేది. ఆ మాటకి ప్రభావతి తనలో తనే చిన్నగా నవ్వుకునేది.

కాఫీ ఒకరోజు పల్చగా ఉందనీ, ఒకరోజు నల్లగా ఉందనీ, యింకోరోజు చక్కెర ఎక్కువయిందనీ - ఇలా ఏదో ఒక విషయం మీద తగువుపెట్టుకోవటానికి ప్రయత్నించేది.

ఎదుటి మనిషి దేవతలు అగుపించాలంటే ముందు మనం దేవతల్లా ఉండాలన్న సత్యం జయమ్మలాంటి మనుష్యులు ఊహకయినా అందని సత్యం.

"దూరంగా ఉన్నన్నాళ్ళూ మంచిదానివిగా ఉండేదానివి - దగ్గరకి వచ్చేటప్పటికి నీ అసలు రంగు బయటపడింది" అని తూలనాడేది.

విశ్వనాథంగారు పినతల్లి ప్రవర్తనకి విస్తుపోయి చూసేవారు మినహా ఏం చెయ్యలేకపోయేవారు. ఏ చిన్న మంచిమాట చెబుదామని ప్రయత్నించినా "పెళ్ళాన్ని వెనకేసుకొస్తున్నావా? నువ్వు చిన్నపిల్లాడుగా ఉన్నప్పుడు నేను చేసిన ముద్దంతా మర్చిపోయావా?" అని గదమాయించేది.

"ఏవిటీ అక్కరకు రాని హక్కు. అర్థంలేని వాచలత్వం" అనిపించింది.

ఒకరోజు నిజంగానే విసుక్కుంది ప్రభావతి "అబ్బ.. ఎన్నాళ్ళీ చాకిరీ! అత్తగారికంటే తప్పదు. మీక్కూడా ఎందుకు చెయ్యాలి? నాకు ఓపిక లేదు"

మంచితననానికి విసుగు వుంటుంది. దానికి ఎదుటివాళ్ళు ఆసరాకూడా కావాలి. అది తెలుసుకోలేకపోయింది జయమ్మ.

"నాకు ఎవరూలేరు కనుక ఒంటరిదాన్ని కనక" జయమ్మ కొట్టినట్టు సమాధానం చెప్పింది.

"ఒంటరివాళ్ళయితే కాస్తంత ఒదిగి ఉండటం నేర్చుకోండి"

"పెద్దదాన్ని పట్టుకుని అంతమాటంటావా? ఒదిగి ఉండవలసిన ఖర్మ నాకేం పట్టలేదు. నా బాధ్యత మీకు తప్పదు."

"తప్పదనే కదా యింటికి తెచ్చిపెట్టుకున్నాం. మా కష్టసుఖాల్నీ, బాదర బందీల్ని కూడా మీరు కాస్త పట్టించుకోవాలిగా."

"ఏవిటే మీ కష్టసుఖాలు. నన్ను చూడ్డమే కదా నీ కష్టం."

పినతల్లి వాదన, మొండితనం విశ్వనాధంగారికి విసుగ్గా అనిపించేవి. అయినా ఏం చెయ్యలేని అశక్తత. భార్య విసుగుచెందడంలో తప్పులేదనిపించేది.

చిన్నగా అక్కడక్కడ తెలిసో, తెలియకో పొరపాట్లు జరిగితే సర్దుకుపోయేతత్వం ఆవిడలో కనిపించేదికాదు. నేనంటే మీకు కించిత్తయినా అభిమానంలేదని పోట్లాడేది.

వీళ్ళు తనని మనసారా ప్రేమించాలి అని ఆవిడ పడే తపన, ఆందోళన ఒక్కోసారి విశ్వనాధంగారికి చాలా స్పష్టంగా అర్ధం అయిపోతూ వుండేవి. అలాంటప్పుడు ఆయనకి అప్రయత్నంగా కళ్ళు చెమర్చేవి.

నిజమేకావచ్చేమో కానీ ఆ సత్యాన్ని గ్రహించి పినతల్లి అంతగా బాధపడటం, ప్రస్తుతం దొరుకుతున్న ఆదరణని ఆస్వాదించలేకపోవటం సరికాదనిపించింది. ఆవిడ కాస్తంత ఓర్పుతో, వాస్తవిక ధోరణితో వ్యవహరిస్తే అందరూ ప్రశాంతంగా జీవించగలుగుతారు అనుకుని బాధపడేవారు విశ్వనాధంగారు.

ఎంతోకొంత మంచి చూపించినా తృప్తి చెందని పిన్నత్తగారి తీరు ప్రభావతిలో అసహనాన్ని రగల్చింది. యిక తను చెడ్డగా ఉండటం తప్పనిసరేమో అన్న భావం ఆవిడలో క్రమంగా కలగసాగింది.

"అబ్బబ్బ మీ పిన్నిని భరించటం యిక నావల్లకాదు బాబూ! ఆరోగ్యం బాగానే కుదుటపడిందిగా యిక ఆవిడ రూమ్‌కి వెళ్ళమనండి. ఏదయినా తగని తప్పని అవసరం అంటూ వస్తే చూకోక తప్పదు కదా!" ప్రభావతి భర్తమీద ఒత్తిడి తీసుకురాసాగింది.

యింట్లో ఈ చికాకునీ, అసౌకర్యాన్నీ భరించలేని విశ్వనాధంగారు పినతల్లికి యిక నీ రూమ్‌కి వెళ్ళిపో అన్న సూచనని యిచ్చారు.

ఆవిడ అంతకంటే పౌరుషంగా, విసవిసా వెళ్ళిపోయింది.

ప్రభావతి తన మదిలో మెదిలిన ఒక చిత్రమైన ఆలోచనని మాత్రం గ్రహించింది. "హమ్మయ్య ఆవిడ చెడ్డది, నోటి దురుసు మనిషి అవటం వల్ల సరిపోయింది. ఏ శంఖాభావం, పశ్చాత్తాపపడవలసిన అవసరం లేకుండా బయటికి పంపించగలిగాం. లేకపోతే ఈ బాధ్యతనీ, బరువునీ దించుకోవటం తనలాంటి మామూలు మంచివాళ్ళకి సాధ్యంకాదు. "

ఆవిడ దెబ్బలాడుతున్నప్పుడు విసుగు చెందిందిగానీ ఆవిడ పరోక్షంగా తనకి ఉపకారమే చేసిందన్నమాట.

ప్రభావతి తన మనస్సుని తనే విసుక్కుంది యిక చాలులే నీ పోకడలని.

యిదే తరహా ఆలోచనతో విశ్వనాధంగారూ ఉలిక్కిపడ్డారని ఆవిడకు తెలియదు. తమలోని ఈ భావాన్ని పినతల్లి హృదయం పసిగట్టి ఉండవచ్చు. అందుకేనేమో ఆవిడలో ఆ బాధ.

ఆ బాధని తీర్చటం అన్నది తమవల్ల అయ్యేపనేనా? సమస్యంతా అసలు అక్కడ్నుంచే పుడుతోందా? విశ్వనాధంగారు ఆలోచనలో పడ్డారు. ఒకవేళ అదే నిజమయితే యిక ఈ సమస్యకి పరిష్కారం దొరుకుతుందా?

యిన్నాళ్ళు పిన్ని రాక్షసి... కాస్తంత మార్పు ఆవిడలో వస్తే ఆవిడ జీవితమూ బావుంటుంది - తనకీ, ప్రభావతికీ తలనొప్పి అన్నది లేకుండా ఉంటుంది అనుకున్నాడు. పినతల్లి ఆలోచనా ధోరణిలో మార్పురావాలని ఎన్ని రకాలుగానో హితబోధలు చేశాడు.

యిప్పుడు తన ఆలోచన ఏవిటి యిలా మలుపు తిరిగిందని మధనపడసాగారు విశ్వనాధంగారు. 'నువ్వు నా తల్లికి చెల్లెలివి మాత్రమే. నా తల్లివికాదు. నీ హద్దుల్లో నువ్వుండాలి.' అన్నట్టు ఉన్నాయేమో తనమాటలు. అవును మరి ఆలోచన అదే అయినపుడు మాట అలాగే వస్తుందిగా!

'నీ తల్లికి చెల్లెల్నయినా నాకు ఎవరూ లేరు కనుక నువ్వే నా కొడుకువి' అనుకుంటోంది ఆవిడ.

విశ్వనాధగారు ఒక్కసారిగా తలవిదిల్చారు. ఆ ఆలోచనలోంచి బయటికి రావాలి అన్నట్లుగా పినతల్లి ఆశకి కూడా అంతు అంటూ ఉండాలి. తప్పంతా ఆవిడదే అన్నట్టుగా ఆలోచనలకి ఒక ముగింపు పలికి ఆయన సేద తీరారు ఆ క్షణంలో. కానీ అసలు సమస్యంతా ఆ తర్వాతే మొదలయింది.

జయమ్మ ఆరోగ్యం కొద్దికొద్దిగా క్షీణించటం మొదలుపెట్టింది. దూరంగా వున్న తమ్ముళ్ళిద్దరితో సంప్రదించి "నీ తిండికీ, వైద్యానికీ కావలసిన ఏర్పాటులన్నీ నేను చేస్తాను. క్రిష్ణా, రామా అనుకుంటూ కూర్చో నీకామాత్రం ఓపిక ఉంది. నాకు తెలుసు"

ఆవిడ ఆమాట వినలేదు "నీ యింట్లో నీతో పాటే ఉంటాను" అని గొడవ చెయ్యటం మొదలు పెట్టింది. నాలుగు రోజులకోసారి యింటికొచ్చి కూర్చుని యిదే విషయం మీద గొడవ.

"సరే.. ఒకరోజు పడుకుని వెళ్ళు" అన్చెప్పి ఉంచుకుంటే పడుకున్న గది, వరండా అంతా ఉచ్చలమయం చేసేసింది.

దాంతో ప్రభావతి తారెత్తిపోయింది. "మీ పినతల్లిని మీరు ఏం చేసుకుంటారో నాకు తెలియదు. నేను మాత్రం యిటువంటి సేవలు చెయ్యలేను" అని ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది. అసహ్యాన్ని జయించటం అన్నది అంత సులభమైన విషయంకాదు మరి.

భార్య సహకారం లేకుండా తను మాత్రం ఏం చెయ్యగలడు అని సర్దిచెప్పుకుని పినతల్లికి తన గుమ్మం ఎక్కటానికి వీల్లేదని ఖచ్చితంగా చెప్పేశారు విశ్వనాధంగారు.

"ఆవిడ యింట్లో ఆవిడ ఉచ్చపోసుకుంటుందో, కడుక్కుంటుందో అలాగే ఉంచుకుంటుందో నాకనవసరం. యిన్ని విషయాలు తెలుసున్న మనిషికి బాత్‌రూమ్ కి వెళ్ళేదాకా ఆపుకోవాలని తెలీదూ? మనల్ని ఏడిపించటానికి ఎత్తులు వేస్తోందంతే మీ పిన్ని" ప్రభావతి కస్సుమంది.

ఆమె చెప్పిందీ సబబయిన మాటే జయమ్మ స్వభావంలో ఆ కోణం వుంది. విశ్వనాధంగారికి ఆ విషయం బాగానే తెలుసు.

ఆయన వద్దన్నకొద్దీ యింటిమీదకి వచ్చి నలుగురికీ తెలిసేలా గొడవచేసేది జయమ్మ.

విశ్వనాధంగారికి మనఃశాంతి కరువయింది.

నువ్వు రావద్దన్నావ్ కనుక యీ రోడ్లమీద ఎక్కడపడితే అక్కడ పడుకుంటాను అన్నట్టుగా అలా ఎక్కడపడితే అక్కడ కనిపించేది. ఆవిడ అలా బయట తిరగటాన్ని "వయస్సుమీద పడుతోంది కదా ఏ క్షణంలో చావు ముంచుకొస్తుందోనన్న భయం ఆవిడని వణికిస్తున్నట్టుగా ఉంది. ఎంతయినా నీకు పినతల్లి. నీకు తప్పదుకదా! నువ్వే ఏదో ఒక దారి చూపించాలి. నీ తమ్ముళ్ళంటే దేశంకాని దేశాల్లో ఉన్నారు" అన్నారు దగ్గరి బంధువులు.

విశ్వనాధంగారిది ఎటూ తోచని పరిస్థితి అయిపోయింది. అన్నీ సత్యాలే. ఎటొచ్చీ జయమ్మ స్వభావాన్నీ, అశుభ్రతనీ భరించటం అన్నదే ఆయన ఎదురుగా ఉన్న పెద్ద ప్రశ్న.

"రాత్రుళ్ళప్పుడు మృత్యువు దరిచేరుతుందేమో - అదీ ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు - అన్న భయం ఆవిడని వెంటాడుతోందేమో" అన్న బంధువుల మాటలు ఆయన హృదయాన్ని కలచివేస్తున్నాయి.

నిజమే మృత్యుభయం ఏ మాత్రం జీవితం పట్ల వేదాంత ధోరణిలేని పినతల్లికి ఆ భయం నరకప్రాయంకాక ఏమవుతుంది?

తల్లిదాకా ఎందుకు - ఆ భయం ఏదో లీలగా తననీ వెంటాడుతున్న భావన ఎక్కడో!

తల్లి మృత్యువుకి చేరువవుతున్నప్పుడు ఆవిడని కన్నుల్లో పెట్టుకుని చూసుకున్నాడు. ఆమె తృప్తిగా, ధైర్యంగా వెళ్ళిపోయింది.

అదే పరిస్థితిలో వున్న పినతల్లికీ అదే ఆదరణ కావాలనిపిస్తుంది కదా! అందుకే నువ్వే నాకొడుకువి అంతుందేమో.

కాలం వీటన్నిటితో తనకేం ప్రమేయం లేనట్టు ముందుకి సాగిపోతూనే ఉంది. కొన్ని సమస్యలకి పరిష్కారాలు దొరుకుతాయి - కొన్ని సమస్యలు మరింత జటిలమవుతున్నాయి.

ఈ జీవనగమనంలో, సృష్టి చక్రంలో ఎవరెవరి ఋణాలు ఎవరెవరు ఏ విధంగా తీర్చుకోవాలో వాళ్ళవాళ్ళ కర్మబంధనాలే చెబుతాయి.

ఎంతటి తుఫానులోనయినా చెక్కుచెదరని చుక్కానిలా నిలిచేది మాత్రం మనిషి మంచితనమే. మనస్సు యొక్క పారదర్శకత్వమే.

యిప్పుడు విశ్వనాథంగారిని, ప్రభావతినీ అతలాకుతలం చేస్తున్న సమస్య జయమ్మది. వయస్సుతో, పిల్లల పెళ్ళిళ్ళతో వచ్చే చిన్న చిన్న సమస్యలతోపాటు జయమ్మది భయంకరమైన సమస్య అయి కూర్చుంది.

ఆవిడకి సంబంధించిన సమస్యలోని భయంకరత్వం మాట వినని ఆవిడ తత్త్వం, అపరిశుభ్రత.

కానీ ఈ సమస్యకి ఏదో ఒక పరిష్కారం చెప్పటం అన్నది తనకి తప్పదు.

"నీ డబ్బుల్ని ముట్టుకునే అవసరం లేకుండా ఖర్చంతా నేను భరిస్తూ నిన్ను మంచి వృద్ధాశ్రమంలో చేర్పిస్తాను. అక్కడ నీకు నలుగురి మధ్యనా కూడా ఉన్నట్టుగా ఉంటుంది" అన్నారు విశ్వనాథంగారు పినతల్లితో.

ఆ మాటతో ఆవిడ అంతెత్తున లేచింది. "చెట్టంత మనిషివి నువ్వుండగా నేను వృద్ధాశ్రమంలో చేరాలా దిక్కూ మొక్కూ లేనిదానిలాగ. ముక్కూ మొహం తెలియని వాళ్ళెవరితోనో కలిసి ఉండటం నా వల్లకాదు" అని ఖచ్చితంగా తేల్చిపారాసింది.

విశ్వనాథంగారికి సందిగ్ధాల ముళ్ళపొదల్లో యిరుక్కున్నట్టుగా అయిపోయింది. సమస్య! సమస్య! ఓ వృద్ధురాలి జీవన సమస్య.

కూర్చున్నా, నిల్చున్నా, నిద్రిస్తున్నా, మెలుకువగా ఉన్నా కళ్ళల్లో మెదుల్తున్న పినతల్లి.

ఆవిడని అక్కడ చూశాం అని ఒకళ్ళంటే - యిక్కడ చూశాం అని యింకొకళ్ళు - సానుభూతి నిండిన కళ్ళతో.

ఆఖరికి ఒకరు "ఆవిడ రైల్వే స్టేషన్‌లో అడుక్కుంటూ ఉండగా చూశాం" అని యింకొకరు యింకొక చోట యింకా అధ్వానస్థితిలో చూశామని - ఏవేవో వార్తలు వినవలసి వస్తోంది విశ్వనాథంగారికి.

అవి కేవలం మనుష్యులు పలుకుతున్న మాటల్లా అనిపించటంలేదు. మానవ సంబంధాల్లో ఉండవలసిన విలువల్ని, సాంద్రతని, లోతుల్ని - మానవ మనస్తత్వాలని నిర్దాక్షిణ్యంగా చీల్చి చెండాడి అగ్నిరేణువులతో విశ్లేషించి - నిర్ధారించవలసిన అవసరం ఏర్పడిందని ఎవరో అంటున్నట్టుగా విశ్వనాథంగారికి పదే పదే అనిపించసాగింది.

ఈ సమస్యని - ఈ పెద్దావిడ సమస్యని అపరి ష్కృతంగావించిన అంశాలు ఏవిటి? ఆవిడ గయ్యాళితనమా? అపరిశుభ్రతా? వాటిని ఏమాత్రం సహించలేని, భరించలేని తన మనసా?

ఏమో- ఏ అంశం ప్రధాన పాత్ర వహిస్తోందో తెలీదు కానీ ఒక మనిషి వీధులపాలయ్యింది. ఆవిడకి స్వచ్ఛమైన ప్రేమ, ఈ పెద్దావిడ తమ మనిషి అన్న భావం కావాలి. అటువంటి అపురూపమైన ఆదరణకి అందుకోవాలంటే తనవంతు బాధ్యత ఏవిటో మాత్రం ఆవిడ ఆలోచించదు.

ఆ పెద్దావిడ మీదకి నెపం నెట్టివేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్న తన మనసుని చూసి విశ్వనాథంగారు లోలోపల నవ్వుకున్నారు.

కొన్ని రోజులు భార్యాపిల్లలు పుట్టింటికి వెళ్తేనే రాత్రుళ్ళప్పుడు ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు తనకి తోచనట్టుగా ఏదోలా ఉండేది. అలాంటిది.

తన పినతల్లి జీవితాంతం ఒంటరిగానే ఉంది. పగలంతా ఉద్యోగంలో నలుగురి మధ్యలోనూ ఉన్నా రాత్రుళ్ళు తన గదిలో ఒంటరిగా ఉండవలసి వచ్చేసి. అటువంటి పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కోవటానికి హృదయాన్ని అత్యంత విశాలమయం అయినా చేసుకోవాలి - లేదూ అంటే దేన్నీ లెక్కచెయ్యని విశృంఖల మనస్తత్వాన్నయినా పెంపొందింపచేసుకోవాలి.

తన పినతల్లి స్వభావం రెండోదానికి దగ్గరగా ఉంది కనుక అటువైపే ప్రయాణాన్ని కొనసాగించింది.

అసలు సమస్య అనేది అపరిష్కృతం ఎప్పుడవుతుంది. పరిష్కరించవలసిన వాళ్ళ నిస్సహాయతవల్లకాదూ. సమస్య... సమస్య ఎటుచూసినా సమస్య. ఒక వయసు మళ్ళిన స్త్రీని ఆదుకోలేని తన అలసత్వం తన సుఖజీవనం పట్ల కోరిక.

యిప్పుడు మాత్రం మనస్సుకి సుఖం ఏం ఉందని. ఆవిడని ఆ స్థితిలో చూస్తుంటే బాధతప్ప. రకరకాల ఆలోచనలతో విశ్వనాథంగారికి ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోతున్నట్టుగా ఉంది.

ఎదుటి మనిషిలో చిరునవ్వు తెప్పించటం కోసం కష్టపడటంలో ఆనందాన్ని పొందగలిగితే ఓహ్! యిక సమస్యంటూ ఎక్కడ్నుంచి పుడుతుంది?

కంటిముందు చిన్న వస్తువుని అడ్డుపెడితే ఈ విశాల ప్రపంచం మొత్తం కనుమరుగయిపోతుంది.

తన హృదయనేత్రం ముందు నిలిచిన ఆ చిన్న అడ్డుని తొలిగించుకోవాలి.

పినతల్లి పరిస్థితి చూస్తుంటే పెద్ద వయస్సుపట్ల తనకి కలుగుతున్న రోజురోజుకీ తనలో పెరుగుతున్న అభద్రతా భావాన్నీ, మృత్యు భయాన్నీ కూడా విశ్వనాథంగారు గమనిస్తూనే ఉన్నారు.

ఆవిడని అలా దూరంగా పెట్టడం వల్ల తనకి మనఃశాంతి లేదన్న సత్యం ఆయన ముందు పదేపదే సాక్షాత్కరించటం మొదలు పెట్టింది.

జయించాలి. తనలోని భీరుత్వాన్ని జయించాలి. పిరికితనాన్ని జయించాలి. భర్త దేనిగురించో తీవ్రంగా మథనపడుతున్నాడన్న విషయం ప్రభావతి గమనిస్తూనే ఉంది.

జయమ్మ పట్టువిడవకుండా తన ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది.

ఒక నెలరోజుల తర్వాత ఒకరోజు విశ్వనాథంగారు "ప్రభావతీ మన డాబామీద రూమ్ తాళాలు తెచ్చియివ్వు. శుభ్రం చేస్తాను గదిని"

"యిప్పుడు హఠాత్తుగా మీకెందుకు చెయ్యటం? వీలున్నప్పుడు పనిమనిషి చేతనే చేయిస్తానులెండి"

"ఊహూఁ నేననుకున్న పనిని వెంటనే అమలు చెయ్యాలి" నిశ్చయంగా పలికింది ఆయన స్వరం.

"ఏవిఁటాపని?" ప్రభావతి అడిగింది.

"పిన్నిని తీసుకువచ్చి పైరూములో పెడతాను. ఆవిడకోసం కాస్తంత వంట ఎక్కువ చెయ్యటం ఒక్కటేపని. మిగతాదంతా నేను చూసుకుంటాను"

కళ్ళు విప్పార్చుకుని ఆయనవైపు ఒక్కక్షణం తదేకంగా చూసిన ప్రభావతి పెదవులపై చిరునవ్వు మెదిలింది.

జయమ్మని తీసుకువచ్చి పైన రూములో ఉంచి అవసరమైన సేవలన్నీ చేస్తున్న విశ్వనాథంగారు. ఒక విషయాన్ని గమనించారు. తనలో గూడుకట్టుకుని ఉంది అనుకున్న భయం రెక్కలు విప్పుకుని విశ్వాంతరాళాల్లోకి అదృశ్యమయిపోయినట్టు.

అసలు 'భయం' అన్నదే లేనట్టు చిత్రమైన భావం.

ఈ ప్రపంచాన్ని జయించినట్టు ఏదో ఆనందం.

జయమ్మలోని గయ్యాళితనం కూడా మరుగునపడటం మొదలుపెట్టింది.

ఆలోచనలోని ఒక చిన్నమార్పు ఎంతటి సౌందర్యాన్ని తెచ్చిపెట్టింది. పరిష్కారం లేదనుకోవటంలోనే సమస్య ఉత్పన్నమవుతుంది.

Click here to share your comments on this story